

*Bratří, já nemám za to, že jsem již u cíle; jen to mohu říci: zapomínaje na to, co je za mnou, upřen k tomu, co je přede mnou, běžím k cíli, abych získal nebeskou cenu, již je Boží povolání v Kristu Ježíši. Kdo je dokonalý, ať smýšlí jako my; a jestliže v něčem smýšlíte jinak, i to vám Bůh objasní. (Filipským 3,13-15)*

16. února 2022

Milé sestry a bratři,

pastýřská rada a osobní příklad apoštola Pavla vědomě a moudře pracovat se svou pamětí je více než užitečná pro každého z nás. Týká se nejen vlastní duševní a duchovní hygieny, ale stejně tak hygieny vztahů, které od dětství tvoříme v rodinách, následně v našich manželstvích a neméně důležité je to i ve sboru, v němž žijeme mnozí už po mnohá léta. Zvládnout vzpomínky na minulost (zvláště ty bolavé) je ovšem nesmírně těžké, protože naše paměť má tendenci si s námi hrát svou vlastní hru.

Skvěle to popsal americký spisovatel John Irving v bestselleru Modlitba za Owena Meanyho: „Lidská paměť je stvůra; člověk zapomíná – paměť nikdy. Všechny vzpomínky ukládá. Některé věci pro nás střeží, jiné před námi ukrývá – a po čase je vyvolává do našeho vědomí zcela podle své vlastní vůle. Člověk si myslí, že má paměť; ale ona má jeho!“

Myslím, že by to podepsal i apoštol Pavel, ne my máme paměť, ale paměť má nás, dokud z ní nebudeme vysvobozeni stařeckou demencí, Alzheimerovou nemocí, nebo nakonec smrtí. Stačí jen nepatrná asociace, třeba kousek písničky z rádia, filmová scéna nebo setkání s někým v církvi, či pohled do tváře člověka známého i neznámého, a paměť nám vybaví dávno zasuté myšlenky, staré emoce, rozhovory a zážitky – ty dobré i bolestné. My však máme ve své moci, jak se svými vzpomínkami naložíme, neboť i když paměť má nás, my máme zase rozum, morálněvolní vlastnosti a k tomu i apoštolské povzbuzení.

Za poslední dobu jsem byl žel svědkem mnoha scén, kdy lidé (a byli to většinou křesťané) začali připomínat roky ba desítky let staré události, jako by se svět zastavil a nešel dál, a člověk se s nimi nechtěl rozloučit, ba dokonce se mu hodí. Alkoholik sice už 16 let nepije, ale přece mu to jeho žena vmete do tváře, že pil. Žena se trápí tím, že jí muž nikdy neodpustil, a ten to skutečně nehodlá udělat, protože je přesvědčen, že se stejně znovu proviní proti jeho nastaveným pravidlům života rodiny. Anebo se dnešní události v církvi a ve sboru poměřují s těmi, které se staly v minulém století či desetiletí za jiných kazatelů a v odlišných souvislostech, zdály se pohřbené, ale kdosi je exhumuje, a ještě si pochvaluje svou paměť. Anebo stačí jen to, že se člověk sám babrá v hnoji svých vlastních vzpomínek, které mu hlava nekontrolovaně promítá na vnitřním display očí. Takže se vytrvale brodí v mravním bahně svých nikdy nevyřešených vin, anebo co hůř – v hnoji, který mu druzí nakydali na hlavu.

Paměť má nás, ale my nejsme bezmocnými oběťmi vzpomínek! To je nejen poznání světově proslulého autora románů, ale především zvěst Božího slova a příklad apoštola, který se se svou minulostí dokázal dobře popasovat. Všimněte si, že apoštol psal jen sám o sobě. Vědomě zapomínal na svou minulost, i když z jiných epištol víme, že si pamatoval, jak ubližoval křesťanům, a kteří křesťané zase jemu dělali nesmírné těžkosti. Rozhodl se, že se nebude vracet do minulosti a půjde vstříc k nebeskému cíli. Neodpustil si však poznámku: *Kdo je dokonalý, ať smýšlí jako my*. To znamená, že nebyl sám, kdo takto pracoval se svými vzpomínkami, a ještě tento způsob duševní a duchovní hygieny označil za dokonalý.

Nakonec si ale řekněme, že paměť a vzpomínky jsou skvělé, když chceme psát své paměti (udělejme to zavčas!), anebo když chceme pamatovat na všechny skvělé lidi, které nám Bůh kdy poslal do cesty, či události, kterými bychom chtěli dosvědčit slávu Boží.

Pán s Vámi

*Bronislav Matulík*